

Durmuş Hocaoğlu

Amerika Amerikalılarıdır, Türkiye Türklerin!

Ayyıldız., 02 Şubat 2000, Çarşamba., s.09
Durmuş Hocaoğlu, Ayyıldız Sıra No: 107; 2000-024; Şubat-02

Sayın Nuh Gönültaş'ın 20 Ocak tarihli Zaman gazetesindeki köşesinde kaleme aldığı **“Türkiye sâdece Türklerin, Amerika ise herkesin”** başlıklı yazısına devam ediyoruz.

Sayın Gönültaş mezkûr yazısında, abartılı bir şekilde idealize ettiği ABD ile Türkiye Cumhuriyeti'nin mukayese ederken haklı ve doğru konulara da temas etmekle berâber, Amerika'nın herkesi bağrına basan, herkese açık bir ülke, “herkesin ülkesi” ve, Türkiye'nin ise “sâdece Türklerin ülkesi” olduğunu ileri sürmektedir. Dünkü yazımızda sonu açık bırakılmış cümleyi şimdi burada tamamlayabiliriz: “Yazının bütünündeki bu abartılı idealleştirme, “devlet” ve “halk” arasındaki ilişkiler üzerine odaklandırılmakta ve Türkiye'nin adetâ gaddar Türk Devleti tarafından sâdece Türklere tahsis edilmiş, kapalı ve anakronik bir ülke olduğu gibi zâlimâne bir netîceye yol açmaktadır.”

Bu, böyle bir maksat güdülmemiş olsa dahi, haddini aşan haksız bir eleştiri olduğu gibi doğru bilgiler de ihtivâ etmekten de uzaktır. Ne mânâyâ gelmektedir **“Türkiye sâdece Türklerin, Amerika ise herkesin”**? Efendiler: Bu, bir eleştiri değil; olmaz öyle şey!

Tarih boyunca, “herkese âit” olan bir ülke hiç görülmüş müdür? Sayın yazar, **“herkese âit olanın hiç kimseye âit olmayacağını”**; böyle bir ülkenin “sâhipsiz” olacağını, ve dahi, “sâhipsiz vatanın da batmaya müstahak olacağını” unutmuş görünüyor.

Acaba, Amerika, gerçekten “herkesin ülkesi” midir? Elbette değil; ama, velev ki, farz-ı muhâl, olsa bile, o, ancak Amerika'nın problemi olabilir.

Evet: Amerika dahi, “herkesin ülkesi” olan bir boş arazi değildir; Amerikalılarıdır! Türkiye'nin Türklerin ülkesi olduğu kadar, Amerika da Amerikalılarıdır!

“Amerika, Amerikalılarıdır” ibâresi, ondokuzuncu asrın başlangıcında ortaya atılan pek meşhur **“Monroe Doktrini”**nin de özünü teşkil eder; yâni, **“Amerika'nın Amerikalıların olduğu”**, tarihî ve hukukî bir niteliği hâiz bir prensiptir.

1776'da bağımsızlığını kazanan ve 1782'de Paris Muâhedeşi ile hukukî statüsü tamamlanan Amerika Birleşik Devletleri, o zaman dünya çapında pek ehemmiyet arz etmekte değildir. Ama bu genç ülkede, ekser-i kahırası nevi şahsına münhasır sebeplerden dolayı kısa sayılabilecek bir sürede dikkat çekici gelişmeler vuku' buldu ki bunların konumuzla ilgili olanlarının en önemlilerinden birisi, bir **“Amerikan Milleti”**nin inşâi ve buna paralel olarak da **“Amerikan Milliyetçiliği”**nin gelişmesidir. 19ncu asrın ilk çeyreği, Amerikan tarihinde milliyetçilik akımlarının yoğunlaştığı dönem olarak kabul edilmektedir. İşte bu dönemde, Başkan James Monroe'nun 2 aralık 1823 tarihinde Kongre'ye sunduğu bir tebliğinde ortaya attığı, önceleri **Monroe İlkeleri** ve daha sonra da **Monroe Doktrini** olarak anılan ve dört — bâzı kaynaklara göre üç — ehemmiyetli madde ihtivâ eden prensipler bütünü, aynı zamanda tarih ve siyâset felsefeleri açısından da çok önemli sonuçları olan bir dönüm noktasını işâret etmektedir. O tarihten sonraki gelişmelerin mikro bir özetini — konumuzla ilgili olacak şekilde — şöyle maddeleştirebiliriz:

1: Bir “Amerikan Milleti” oluşmaktadır; 2: Bu millet, hem bir gönüllü birliktelik, yâni bir toplumsal mutâbakat ve mukavele eseridir ve hem de “Devlet” eliyle inşâ edilmektedir. 3: Bu

millet geriye dönerek kendi devletini de tekrar bir millî devlet, hattâ onun da ötesinde bir Ulus-Devlet şekline tahvîl etmektedir; 4: Yâni, Millet ve Devlet arasında, “inşâ” bâbında, karşılıklı bir “pozitif geri-besleme süreci” çalışmaktadır. 5: Bu millet, yeni bir millet, ya da bir “yeni-millet”tir; jeolojik tektonik hareketler netîcesinde bir kıt’anın teşekkül etmesi gibi, toplumsal tektonik hareketler netîcesinde oluşan bir yeni-millet! 6: Bu millet, muhtelif halkların bir karmasıdır; yâni, Haldûn’un terimiyle, “Sebeb Asabiyesi”ne yaslanmaktadır; ama meselenin altı dikkatle kazınırsa, ülkenin, devletin ve milletin omurgası niteliğindeki, Beyaz-AngloSakson-Protestan (WASP) kitleye, yâni, yine Haldûn’un terimiyle, bir nevi’ “Neseb Asabiyesi”nin üzerine oturduğu görülebilir. 6: Ancak, geçen zaman içerisinde, ABD “devleti”, yeni bir neseb asabiyesi geliştirmeye çalışmaktadır; bunda ne kadar muvaffak olacağını henüz tam olarak bilemeyiz; henüz vakit erken. 7: Fakat, inşâ süreci devam etmekte olan bu devletin, bir Ulus-Devlet, hattâ bir **Hiper Ulus-Devlet** modeli niteliği kazanmaya çalıştığı da aşîkârdır. 8: Bu **Hiper Ulus-Devlet** modelinin, Avrupa Birliği için bir hedef oluşu da, ehemmiyetini gösteren başka bir husus olarak kabul edilmelidir. 9: Ancak, bu millet ile bu devletin teşekkül tarzı ve yapısı, tarih içerisinde çok eski devirlerde oluşmuş devlet ve milletlerden farklıdır; hem de çok farklı.

★ ★ ★

Hâsıl-ı kelâm; yazının başında ifâde etmeye çalıştığımız gibi: Amerika “dahi” Amerikalıdır; “herkesin” değil!

Gelelim Türkiye’ye: Türkiye Türklerindir; Türklerin ülkesidir. Buradaki “Türk” kelimesinin tazammun ve şumûlü ap-ayrı bir tartışma ve müzâkere mevzûdudur; ama, “Türk” kavramının içerisi kimler tarafından ne şekilde doldurulursa doldurulsun, herkesin indî ve ferdî mütâleâsı sâdece kendisini bağlar ve bütün bunların hiçbirisi de şu nesnel gerçeklikleri örtmez: “Türk” adını taşıyan bir millet, “Türkiye” adında bir ülke ve “Türkiye Cumhuriyeti” adında da bir devlet vardır; ve, bu ülkenin ve bu devletin sâhibi Türklerdir; yâni, **Türkiye Türklerindir**.

Fakat, Türkiye, “sâdece” bu “zâlim Türklerin” değil, kendisini samimî olarak bu devlete ve bu ülkeye bağlı hisseden her dürüst vatandaşın dahi ülkesidir.

Mesele bundan ibârettir.

★ ★ ★

Ben de haddimi aşmış olmamak için Sayın Nuh Gönültaş’ı tenzîh etmek isterim; ama umûmen hitap ederek söylüyorum: İşbu “Türk” kelimesinden rahatsız olan her kim varsa, kaçak güreşmekten vazgeçip, fikrini gözümüzün içine bakarak açıkça söylemeli; tâ ki sapla saman ayırdedilebilsin.

